

REDACȚIA

Arad, Doak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 .
 pe 1/4 an 5 .
 pe 1 lună 2 .
 Nr-ii de Duminică pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancoate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Despre comitetul național.

„De când mil oameni caută cum să se ascundă la spatele comitetului românesc, alții întreabă mereu, că unde este comitetul românesc, mai există el și dacă există pentru ce nu face nimic dela sine și prin sine...”

Astfel își începe discursul Barțiu un articol al său din „Gazeta Transilvaniei” pe anul 1867, făcând istoricul comitetului național. Și tot Barțiu vorbind de întâiul comitet instituit la 4/16 Maiu 1848 și desființat de către baronul Wohlge-muth în Septembrie 1849, observă:

„Acest comitet însă suferia și de-o boală internă foarte periculoasă. Ideile membrilor tineri cu ale membrilor bătrâni nu se suferiau pe cum nu se suferă apa cu focul. Tinerii adevărați cereau a se face pași cu totul decisivi, bătrânii nu numai că se opuseră, ci dechiarară pe tineri o ceată de oameni turburători...”

Cuvintele aceste sunt de prea mare actualitate decât să nu merite a le reținea aici. Intr’adevăr, ele se potrivesc foarte bine cu situația de astăzi, căci cele două curente politice reprezentate prin bătrâni și tineri, se accentuează tot mai mult și continuă a se ciocni în presa noastră națională.

Și astăzi ca și odinioară, tinerii cer luptă energetică și decisivă, pe când cadrele vechi și morțiș la politica somnolentă de așteptare. Conflictul între cele două elemente e evident și nu poate fi complanat decât prin expunerea unora față de alții. Și cum trecutul ne e o dovadă că învingătorii au fost totdeauna tinerii, având cu deșăul energia și vederile înaintate, nu încapem nici o îndoielă, că și de data asta ideile reprezentate de elementele tinere vor trebui să triumfeze.

O neînțelegere există și în giurul chestiunii de organizație. Bătrânii afirmă și nu cedează odată cu capul, că mai avem și astăzi un comitet național în drept, care are răspunderea

situației politice și dreptul de-a diriga la un moment dat toate chestiunile naționale. Afirmarea aceasta naturală e mai mult o tactică de formă, simularea unei atitudini îndărgite împotriva guvernului, protestarea tacită în contra actului de dizolvare de la 1854 și exprimarea dorințelor de reîn-tărire în statul quo ante.

Tinerii și cei de-o părere cu dînșii, combat această politică de forme și simulațiuni, sub care se ascunde cea mai crasă neputință și stabilesc ca principiu că prima rațiune de a fi a unui comitet este aceea de a se afirma.

Acum, că cel mai vîrstnic reprezentant al politicii de stagnare a trecut la cele eterne, este poate la locul său a privi mai de aproape chestiunea atinsă, cu atât mai mult, că nește svonuri, resufate prin diferite ziare, au aerul de-a vesti reorganizări în sinul unui comitet național.

Răul, după părerea subscrisului, nu este numai acela, că cei câți-va înși pe cari încrederea poporului li onorase cu un mandat temporar de reprezentațiune, păstrează cu evlavie acest mandat, ci modul cum ei se arată vrednicilor de dînsul. Căci dacă este cineva chemat a căuta toate mijloacele de scăpare din nenorocita situație politică în care ne găsim; dacă este cineva obligat și de formă a se pune în fruntea mișcărilor naționale și a combate în fie-care ocazie încercările de sugrumare ale guvernului, apoi la primul rînd datorii sunt a o face tot mai acei veterani rămași în comitet și numai atunci titlul lor ar fi justificat.

Ce se întâmplă însă? Pe când dînșii își ved de afacerile negustorești sau advocatești și nu dau semn de viață decât la doi trei ani și și atunci numai pentru a bucina principiile de abstenență, lasă toată sarcina în spinarea unor ziaristi, cari li reprezintă adeseori cu o ușorință extremă.

Ziarul din Sibiu, reprezentând

o frîntură de comitet național, de-parte de-a lua cuvîntul în toate chestiunile naționale și a munci impulsiv, arătând cărări nouă, ș-a propus a combatte ori ce curent de regenerare și și-a ridicat glasul în diferite rînduri în poezia tinerilor cari cereau începerea unei lupte active.

Am văzut apoi cum același ziar într-o cauză eminentamente națională a avut o atitudine dintre cele mai de-testabile, identificându-se cu toate ză-rele dușmane poporului român și cu toate fițuicele plătite de guvernul unguresc. Venind adevă la ordinea zilei alegerea de episcop dela Arad, ziarul din Sibiu a combătut cu multă desinvoltură candidatura aceluia bărbat care chiar dela întemeierea aceluia ziar avea merite excepționale pentru existența lui, care susținuse atîta vreme, în calitate de președinte provisoriu al comitetului, stindardul național. Și comitetul național, reprezentat prin cele câteva rămășițe, nici n’a crîcnit, vezînd cum servit seî răspătase faptele colegului vrednic de odinioară.

Ba încă mai mult. A urmat rescriptul de neîntărire. S’a întâmplat atunci întâiașdata să vedem Români preținși naționaliști identificându-se cu o faptă de volnicie a guvernului și aplaudînd o odioasă încălcare a constituției bisericești ortodoxe. Și naționalistul ziar dela Sibiu hezită a lua act de această decadență a conștiinței naționale, ear vrednicii mîdulari ai comitetului nu și dau seama că aici este o întrelăsare a datoriei lor.

Ei bine, dacă acel pumn de bărbat, cari își arogă atribuții atât de onorifice, săvîrșesc atîtea greșeli, mai au ei vre-un titlu de drept și de considerațiune?...

Nu! Să nu mai umblăm cu pisica în sac, să nu mai hrănim poporul cu iluziuni deșerte. „Comitet” și „conducători” sunt cuvinte fără înțeles, când se adevărește de jure și de facto că aceia nu există! Și nu perdem

nimic, ci din contră dobîndim foarte mult ca morală politică, dacă vom recunoaște aceasta.

Vorba lui Barțiu:

„Națiunea română nu trebuie să despere nici un moment pentru lipsa unei forme. Comitetul ei constă din suma totală a inteligenței sale nu numai superioare ci și acelel mijlocuri și w-tutur bărbatilor înzestrați dela natura cu o minte sănătoasă. Cine vrea a afla voința și dorința națiunii românești, este constrins a întreba pe acest comitet.”

Sibianu.

Consistor plenar în Arad. Când scriem aceste rînduri, consistorul Dieceșii Aradului este întrunit în ședința plenară. Intre alte chestii la ordinea zilei, cea mai însemnată este chestia alegerii de episcop.

Vom da mâne amănunte.

Vasilie Mangra.

Dintre toți Românii, lui Vasilie Mangra i-a făcut presa maghiară mai mult onoarea să se ocupe de el. Și n’a fost în dicționarul unguresc cuvînt aspru pe care să nu-l fi proferat la adresa distinsului nostru amic.

Când oboseam împreună să ținem sus drapelul încredințat nouă de comitetul național escortat la temniță și aranjase în Sibiu, la 28 Noem-vrie 1894 imponenta adunare națională ear’ în Budapesta, la 12 August, congresul naționalităților, toate săgețile asupra lui Mangra se descăreau. Deși mai erau și alții, cari, alături de el, obosiau în lupta pentru drepturile naționale.

După-ce s’a întemeiat „Tribuna Poporului”, earășî Mangra fu luat la țintă. De astă dată și de frați. Pentru-că după-cum șovinisti se convinseseră, că mai înverșunat adversar nu are politica de desnaționalizare decât pe Mangra, tot astfel se știa

TIZIAN.

Mergînd dela Mestre peste Punte della ferrovia prin mijlocul lagunelor, apare din adăncimea apelor cu turnurile și palatele sale Venezia, ca o vedenie din poveste, ca tabloul închipuit al Fatei morgane, când tremură pe câmpia aprinsă de razele soarelui dogoritor în mijloc de zi de vară. Venezia, perla Adriaticei, regina mărilor, locul de atracțiune al peștilor și artiștilor și a tuturor celor fericiți! Și chiar astăzi trecînd legănat în gondola dealungul lui Canal grande, câtă frumusețe și câtă splendoare prezintă încă Venetia! Dar în zilele ei de mîrire și putere, ce tablou admirabil trebuie să fi înfățișat Piazza San-Marco și Piazzetta, când, sub cerul senin și albastru al Italiei, în mijlocul unei mulțimi entusiaste, dogele arunca inelul în mare, în semnul logodirei sale cu dînsa, sau când nenumăratele ei vase se întorceau încărcate de glorie și bogăție; sau când reprezentanții țărilor supuse veniau să-și plece genunchii înaintea mîndrului San-Marco, care încrezut în puterea sa, se razemă pe coama leului nedespărțit.

În secolul al XV-lea își ajunsese republica venețiană culmea înălțimii sale. Marele doge Dandolo supusese de mult

oriental; republicele italiene se plecaseră pe rînd, pînă chiar și puternica Genova. Puterea Venetiei ca stat era temută, bogățiile ei erau imense, tot comerțul lumii în mîinile ei, artele și literatura înflorau, — o adevărată viață de paradis. Un lucru numai lipsea în acel belșug de noroc al sorței: libertatea. Nobilimea Venetiei se lăturise în cursul vremurilor atît de mult, adunase în mîinile ei pe incetul toate drepturile de putere, astfel, încât chiar și dogii erau numai executorii voinței suverane a celor 600. Și sîrmanul Marino Faliero, dogele înlocuit de sclăvia poporului, a trebuit să plătească cu viața dorul său de a elibera Venetia de sub tirania nobilimei și de pe aceeași treaptă a „scalei dei giganti”, unde în ceasul său de noroc a fost proclamată logodirea sa cu fînica Adriatică, i-a căzînt capul încoronat cu coiful ducal.

Dar pe lângă strălucitorul și puternicul tron al dogilor Venetia a avut în secolul al XV-lea încă unul mai statornic decât cel ducal și ducal al stăpînitorilor celor mai puternice împărății; căci pe acel tron ședea un uriaș, un geniu, cel mai mare artist al Venetiei și unul dintre lucrătorii renașterii italiene: Tizian Vecellio.

Rar va fi esistat vreodată un om

atît de norocos ca acest mare venețian. Și în special, în frumoasa istorie a mișcărei de trezire în Italia pe cel mai mult câmpion îl vedem persecutat de o soa o urită și mașteră. Rafael Sanzio a murit tîner, abea de 30 ani și a trebuit să părăsească lumea în mijlocul gloriei și strălucirii sale. Michelangelo, colosul renașterii, deși a trăit 80 de ani, a dus o viață de pustnic, fără plăceri și mulțumiri omnești, închis vecinic în atelierul său sau în capela sextinică, unde a petrecut cea mai frumoasă epocă a zilelor sale. Correggio, care e privit de mulți critici ca cel mai mare și original geniu al cinquecentului, a fost atît de sărac și necunoscut, încât trebuia să-și vîndă neperitoarele sale tablouri pe câte un car de lemne sau un sac de făină, pentru-ca să-și poată hrăni nevasta și copiii. Și a murit tîner, abea de 40 de ani, tot din pricina marelui său sărăciei. Oalugării unei mînăstiri din provincia Parma îi plățiseră în bani de aramă lucrările săvîrșite; bietul Correggio a băgat banii într-un sac, a luat sacul pe umăr și s’a dus pe jos acasă, dar în urma oboșelii sau recelei a contractat o pleurosie, care i-a tăiat firul scumpei sale vieți. Gîngășul Andrea del Sarto, după-ce a trăit o viață otrăvită de perfidia ne-

vestei sale Lucreția, a murit singur și părăsînt într-un spital.

Cu total altă soartă a avut Tizian. Sănătos, voinic și frumos, a fost desmerdat de toată lumea. Domnitorii Europei îi erau prieteni și despre puternicul și mîndrul Carol V se zice, că i-a ridicat creionul, când pictorul l-a scăpat jos. Casa sa era locul de întrunire al poezilor, artiștilor și al tuturor celebrităților timpului său. Lucrările sale erau vindute cu prețuri mari și bogăția îl încunjura cu belșug; ear Parcele i-au sucit firul cu bunăvoință și Tizian a trăit 99 de ani, sănătos și treaz la minte pînă în ceasul morții și sfîrșitul vieții l-a surprins lucrînd cu mîna tremurătoare la un tablou, pe care Palma Giovana l-a terminat și pe care îl poate vedea ori-și-cine în „Academia di belle arti” în Venetia.

Chiar și epoca apariției sale pe scena vieții a fost foarte norocoasă. Giovanni Bellini, mîestrul său, ridicase pictura venețiană la o înălțime, pe care o admirăm și astăzi: ear elevul său Giorgione, sîrmanul Giorgione mort în vîrsta abea de 34 ani, introdusese inovațiunea în colorit și cu ajutorul clar-obscurei dădea obiectelor viață și realitate. Tizian, nimit de noul metod al condiscipolului său, l’a studiat numai decât

și în anume cercuri românești, că el nu se închină la idoli falși, că judecă pe oameni nu după familia din care își trag originea, nici după poziția ce ocupă, ci după capacitatea, cinstea și buna lor credință. În lupta bisericăscă mai ales, își făcuse Mangra dușmani: pentru că se ridicase energic în contra despotismului și a simoniei.

Cu toate acestea, campania ce s'a pornit încontra-i cu prilejul alegerii sale de episcop, abia se mai poate explica. Guverne să fi răsturnat, biserică să fi dărâmat, oameni de-ar fi omorât, și nici atunci poporul de insulte, de ocări, calomnii și insinuări nu s'ar fi putut explica decât așa: adversarii lui Mangra sunt niște sâlbatici și oameni cari și-au răsturnat mintea și rușinea.

Pentru că de unde până acum Mangra era, fără îndoială, un luptător distins, campania dată împotriva-i de guvern, de presa maghiară și de o întreagă cohortă de păcătoși nemernici, de tot ce s'a găsit abject ca unelte, au făcut din Mangra un martir, care suferă nu pentru păcatele sale, căci este cel mai fără prihană și mai puritan om al bisericii, ci suferă pentru neam și biserică.

Și au dat mâna să-l combată, cu ori-ce preț și cu teate mijloacele, dintre Unguri aceia, cari ar sorbi într-o lingură de apă autonomia bisericii române drept măritoare a răsăritului, ear' dintre Români ceata de fanarioși adunați din tot Ardealul și toate nemuteniile, cari biserica o privesc nu ca cetate a vieții poporului român, ci ca vacă de muls. S'a făcut un complot ne mai pomenit nu pentru că pe Mangra să-l nimicească, pentru că tăria lui e iubirea noastră ear' aceasta nimeni nu o poate scoate din inimile noastre, ci pentru a în-genunchia biserica românească.

Și nu-l lasă în pace nici acum, după ce infernalul complot a avut rezultat, — căci eată, Mangra n'a fost întărit ci Diecesa Aradului stă în fața unei noi lupte.

De ce nu-l lasă în pace?

Pentru că bine se știe și la Sibiu și la Budapesta și mai ales aici în Arad, că numai jumătate de succes s'a ajuns și pe de-a întregul ar fi biserica în genunchiată numai dacă în scaunul episcopesc s'ar așeza înconștientul candidat care înainte cu o săptămână, în casa fișpanului a și fost deja felicitat ca viitor episcop...

și prin geniul său artistic l'a perfecționat, așa, că coloritul picturii venețiene a rămas neajuns în tot cursul cinquecentului și cel mai celebru reprezentant al său a fost Tizian.

Tizian lucra încet și cu foarte mare băgare de seamă; de aceea nici odată nu grămădea persoane multe în tablouri și chiar „Assunta” (înălțarea), opera principala a vieții sale, abea prezintă câte-va persoane. Tablourile sale el le colora întâi cu o vâpșea deschisă, care străbătea ca o zare prin tabloul gata și dădea colorilor acea vioiciune, pe care o admirăm și astăzi. Și Rubens avea acest obicei, dar el esagera și culorile sale nu produc acea impresie dulce ca ale mare-lui venețian. Cine nu rămâne încântat și uimit de coloratura și realitatea „Florei”, o femeie tineră, din „Galleria degli uffizi” în Florența sau de splendoarea colorilor din „Amor sacro e profano” din villa Borghese lângă Roma?

Tizian cu toate că lucra încet, a lăsat un număr imens de tablouri și în toate muzeele mari din Europa găsim cadre, care susțin vecinic și nemuritor numele său.

Tot și caracterul lui Tizian nu este în toate privințele simpatic. Toți artiștii celebri au fost egoiști și geloși de mărirea reputației lor; Tizian încă a esagerat. De aceea nici nu a avut elevi. Și chiar între

Căci acolo s'a ajuns în urma atâr uneltiri: episcop să vroiască a pune fișpanul! Parcă ar fi vorba de alegerea unui notar la sate... Deosebirea e numai, că dreptul de candida da nu se exercită prin agenții guvernului, dar în schimb guvernul n'ă propus întărirea celui dorit de popor.

Dar Mangra nu mai este azi un simplu preot, un luptător neobosit. Nu, ci focul prin care a trecut a format dintr'însul un steag, steag în giurul căruia cu drag se adună toți cari vor să scape biserica românească de rușinea ca Ungurii soviniști și Jidovii francmasoni să ne pună episcop, toți câți știu ce ar însemna a da Eparchia Aradului pe mâinile inconștientilor.

Organul din loc a cohortei străine ce și-a pus gând să siluiască autonomia bisericii române naționale scrie er' că noi, garda lui Mangra, stăm desarmați în fața adunăturii de neamuri și că probabil la 12 Februarie, „tocmai la ziua onomastică alui Mangra” va fi ales episcop protejatul stăpânirii ungurești. Aște însă scribiți, că după cum se înșală când pun ziua onomastică alui Mangra pe ziua de 12 Februarie, adevărul e că Mangra își serbează mâine ziua onomastică — tot așa de adevărat este, că mai ales azi stăm strînși uniți în giurul steagului nostru. **Russu Șirianu.**

INSEMNAȚIILE POLITICE A BISERICII ORIENTALE ÎN BUCOVINA.

Sub acest titlu „Vaterland” organul catolic și de influență în cercurile înalte politice, scrie în numărul său din 25 Decembrie următorul articol:

Cititorii ziarului „Vaterland” își vor aduce aminte de articolii noștri din 11, 12 și 13 Februarie a. c. asupra stării catolicismului în Bucovina. Pe baza constatărilor autentice din partea catolică, acolo între altele s'a zis, că Români gr.-ort., fiind-că aparțin rasei latine, de loc nu isu o poziție ostilă față de catolicism, pe când Rutenii gr.-ort. sunt a se privi ca direcți vrăjmași ai catolicismului.

Astăzi suntem în poziție a ne provoca la un discurs important rostit de vice-presedintele Ligei culturale din București, Dr. George Popovici, care a trezit un ecou simpatic în toată ziaristica română.

Dr. Popovici a accentuat, că ortodox

puținii, pe cari i-a avut, dacă abserva la vre-unul talent deosebit, îl dădea pe nea afară. Chiar pe fratele său, care părea că are mare vocațiune pentru pictură, l'a sfătuit, să o părăsească și să apuce cariera comercială. Același lucru l-a făcut ca marele Tintoretto, îndată ce a observat, că într'însul să dezvoltă un rival al geniului său. Și Tintoretto sârmanul, chiar până îi era elev, abea pută surprinde câte un soacret al dascălului său și foarte de multe ori trebuia să privească prin gârnicia cheii ce face marile egoist. Și Tintoretto totuși i-a devenit rival. Și dacă fiul văpșitorului nu ar fi avut o mare greșală, Tizian ar fi trebuit să împartă în două cu el gloria nemuririi sale.

Tintoretto pusesese de asupra intrării atelierului său îndrăzneța inscripție: Desemnul lui Michel-angelo și coloritul lui Tizian, — și voia să întrunească astfel în lucrările sale supremele forțe ale epocii de mărire în arta italiană. Principala sa operă: „Miracolul lui San-Marco” din Academia Venețiană i-a dat în adevăr dreptul la acea inscripție; dar din nenorocire mai târziu l-a apucat și pe Tintoretto, ca pe mulți alți pictori, furia și graba lucrării: făcea tablouri multe, tablouri mari, cu nenumerate persoane, — natural, că valoarea acestor lucrări pripite nu mai putea fi mare.

este în ochii Slavilor identic cu rusesc. Dacă biserica gr.-ort. bucovineană va rămânea, ca până acum, românească, atunci ea va fi atât pentru stat cât și pentru catolicism nepericuloasă; dacă însă ea va deveni rutenă, atunci ea va fi în realitate o filială a sf. sinod din Petersburg.

Cu drept cuvânt Dr. Popovici face guvernului austriac reproșul, că el a promovat rutenizarea Bucovinei, fără să se cugete la pericolul ce va trebui să se nască, dacă conducerea bisericii gr.-ort. ar ajunge odată în mâinile Rutenilor prietenii ai Rușilor. Să nu se zică, că loialitatea guvernului rus, care nici-odată nu a fost agresiv față de Austria, înlătură ori-ce pericol; prin slavizarea bisericii din Bucovina cel mai loial guvern odată ar putea ajunge în situația de a avea o populație publică mai puțin loială? Vedem aceasta în mișcarea „Los von Rom”, care de sigur este antiaustriacă, nu este promovată de guvernul Germaniei, totuși însă cuprinde în sine pericole evidente.

Din această cauză Dr. Popovici se adresează cu tot dreptul către cercurile catolice. El procedează ca un adevărat român, dar și ca un adevărat prieten al Austriei, dacă face atent, că catolicismul este periclitat în Ost. Și este conform adevărului, dacă mai departe accentuează, că bisericile gr.-ort. ale națiunilor slave în totdeauna sunt anticatolice.

Aceasta ne pare de tot natural. Români gr.-ort. se simt doară în prima linie latină și ved în Roma centrul natural al rasei lor. Slavii gr.-ort. însă gravitează conștient sau inconștient către puternicul tată dela Nord, în care ved capul bisericii gr.-ort. De aceea nici regatul României nu împiedică dezvoltarea catolicismului, pe când statele slave orientale o fac aceasta. Opinia publică română nu se teme de catolicism ca de un neprieten, conștiința acestei împrejurări ar trebui să pătrundă în cercurile catolice din Austria și să influențeze atitudinea bărbatilor de stat ai Austriei.

Încă nu e prea târziu. Încă ierarhia gr.-ort. din Bucovina este română și constituie un zăgaz prețios pentru tendințele slavilor din ost. Încă rutenii gr.-ort. din această țară nu sunt nici măcar în stare a pune candidați în realitate calificați pentru dignitățile bisericești mai înalte. Dar totuși se ridică pretențiunea parităților, neadmisibilă pe terenul bisericesc, deja se pretinde preterarea de candidați vrednici români în favorul de candidați ruteni mai puțin calificați, spre a crea astfel cazuri de precedentă.

În timpul din urmă guvernul a călcat în felurite privințe pe o cale mai corectă față de români. Lui îi este ușor, căci ho-

Astfel în „Sala del maggior consiglio” în palatul dogilor este „Paradisul” său, un tablou mural, cel mai mare din lume, cu un număr nesfârșit de persoane într-o învălmășală de bălcu zăpăcit.

Astfel norocul lui Tizian a rămas învingător și strălucirea mării sale nu a fost întunecată de nici un rival serios.

Am amintit, că tablourile lui Tizian sunt răspândite în toată Europa, totuși cele mai multe și mai însemnate au rămas în Veneția. În Academie o pe lângă Assunta și a doua sa lucrare mare: Mergerea la biserică a Mariei și multe alte. În biserica S. Maria Gloriosa dei Frari vedem pe lângă admirabila Madonnă a lui Giovanni Bellini, pe celebra Madonnă a casei Pesaro. Multe sunt în palatul ducal și în alte biserici.

Astfel tablourile lui Tizian formează una dintre cele mai mari glorii ale admirabilului oraș din mijlocul Lagunelor și chiar atunci, când cadrele sale vor fi dispărut prin voința firei și pe bătrânul San-Marco și garbovitele palate ale Veneției le va fi ajuns soarta sârmanei Campanile, numele lui Tizian va rămâne totuși strălucit și nemuritor căci geniul său mare a fost o scântea resleată din imensitatea Dumnezeui și aceasta este fără început și fără de sfârșit.

Dr. I. T. Mera.

tărirea zace în mâinile lui. Dară și opinia publică a Austriei catolică trebuie să se pronunțe pentru susținerea românismului în biserica gr.-ort., spre a salva în est catolicismul atacat la vest și spre a l'apăra de pericolele eventuale.

Departa de catolicismul Austriei este tendința de a influența în afacerile celor de alte confesiuni; posibilitatea unui nou pericol nu se poate retace însă și necesitatea a o discuta devine o datorie atât din punct de vedere catolic, cât și austriac. Ba chiar mai mult din ultimul decăt din primul. Căc etern neperitoarea puterea bisericii sfinte române va înfrunta cele mai mari pericole și le va învinge; imperiului nostru însă el pot da mai mult de lucru, pot crea greutăți cari a le evita este problema guvernului.

JIDANII GALIȚIANI.

În ședința dela 9 c. a Dietei maghiare s'a început discuția asupra proiectului de lege privitor la emigrare.

Cu acest prilej deputatul popular Buzăth a ținut o remarcabilă vorbire, din care scoatem următoarele pasagi în cari în culori vii și fidel descrie pe Ovrei ce imigrează în Ungaria, venind din Galiția:

E lucru știut, că în ultimele câte-va decenii, dar mai ales în vremea din urmă în Rusia Ovrei nu sunt primiți prea amical ba sunt expuși chiar și la prigoniri, și ce de treaptă mai inferioară suș și isgoniți din țară. Așa se petrece de-o vreme încocoș și în România unde mai ales prin lege meseriilor s'a făcut imposibilă vicața indeosebi a Ovriilor cari se susțineau prin concurența necinstită.

Totuși, Galiția austriacă este țara de unde ne vin cel mai mulți Ovrei, deși e au teren de muncă și traiu favorabil acolo. Vin lusa la noi, pentru că nici în Ungaria (Aprobări). Că ce dimensiuni au luat aceste emigrări, di raportor al proiectului zice că nu ne putem da seamă, deși administrația țării și peste tot, diferitele funcțiuni așa sunt aranjate, în cât o mare parte a vremii funcționarii o petrec adunând date statistice.

Cum oare: nici n'am treierat, și on. ministru de agricultură știe să ne spună exact câte quintale de grâu s'a produs în țară. Di ministru știe să ne spună pe baza statisticii chiar și acum, câți cococi și câte găini sunt în patrie; numai despre aceea să nu știe da seamă câți hoși de găini s'au furisat în țară?

Apoi să mai zică cineva că nenorocita asta de țară e cărmuită cu minte.

Imigranții ovrei putând să se miște liber, dezvoltă o stăt de păgubitoare și primejioasă activitate economică, în cât pe urma uneltirilor lor răsare cele mai mari mizerii sociale morale și materiale (Așa-i, așa!). În unele părți își urmează uneltirile atât de primejdios, că au produs adevărată stare statarială și deși străinii aceștia dau motive numeroase pentru a fi isgoniți din țară, nici odată nu li-sa întâmplat vre un neajuns.

În asemenea împrejurări să nu vă mirați deci că în cele din urmă suferă însuși prestigiul statului, pentru că poporul exploatat de străinii parșivi, nu mai găsește scut și dreptate. Ear când veneții aceștia au ruinat moralicește și materialicește poporul autohton și l-au silit să-și părăsească patria, când străinii cari au venit să fie nu folositori patriei, ci niște exploataatori ai țării și după-ce s'au făcut stăpâni pe averea poporului muntează, vine guvernul cu acțiunea de salvare. Da, dar târziu: când acest popor nu mai are ce pierde.

Guvernul își întinde adică mâna părintească spre nenorociți, dar nu începe săr-pind pe mizerabili ci se târguște cu ei, pentru că acțiunea asta s'a născut în zodia „iubirei de aproape”; lasă să simtă dect efectul ei nu numai cel jefuit, ci și jefuitorii. Cum se întâmplă asta și ce urmări are acțiunea asta, pot ilustra cu multe dovezi (S'auzim! S'auzim!)

Zmeskal, Pichler, tac odată din gura (ilaritate)

Pichler. Tac, dar nu vezi că nici nu fac alta decât ascult (mare ilaritate).

Buzăth (continuând). Dar n'ă voiu mărșini de astă dată numai și numai la acte și date oficioase, ca să nu se zică despre partidul cărnii aparțin, că face antie-mitism și că ne-am conduce de ura ce am avea-o contra Ovriilor. Noi nu urim ci stăm

cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

e culoare neagră și brunetă. — In timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: **părul, barba și mustața.** — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ri-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondărie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, tră-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 62

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtul »Mankós«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jaughieri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselele turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în A.S.A.D.

Telefon 111.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udulul în pat,

țianeregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun agent contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul »Volta«, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieffinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 - 135

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în colorii

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în colorii

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „Tribuna Poporului“

A. S. A. D.

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
în ori-ce limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și consciincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE